داکتر خلیل الله هاشمیان
۱۲ جون 2015

پیرامون "سنخیت" زبان دری

از آنجائیکه اصطلاح (پارسی/دری) بقسم خال خال در نوشته های هموطنان دیده میشد، اما اصطلاح مذکور در بخش دوم مقالهٔ مورخ 27 اپریل 2015 آ قای نجیب سخی بعنوان "افغانستان ومسئلهٔ زبان" بکثرت استعمال شده بود- این قلم ضمن یک تبصرهٔ دوستانه در مقالهٔ مورخ 11می خود از جناب نجیب سخی و سایر هموطنان دری زبان تقاضا نمود که نظربه قدامت تاریخی و بنیادی بودن زبان (دری)، اصطلاح (**پارسی/دری**) را متروک قرار داده، تنها زبان (**دری**) استعمال کنند، و اگرمنظورمقایسه یا سیر تاریخی زبان باشد در آنصورت (**دری/فارسی**) بنویسند. متعاقباً دانشمند افغان آقای دوست محمد از بدخشان به استناد یک اثر ابوعلی ابن سینای بلخی تبصره ای در زمینه در پورتال نشرکردند ومن توضیحی بتاریخ 17 می بعرض رسانیدم که موافقت شان حاصل گردید- درین میان مقاله ای بقلم جناب استاد معروفی به عنوان "تهاجم فرهنگی ایران" نیز به تاریخ 9 می در پورتال وزین (افغان جرمن آنلاین) نشرشده بود که در آن نه تنها اصطلاح (دری/پارسی) به کثرت استعمال شده بود، بلکه اصالت و قدامت زبان (دری) بمقابل (پارسی/فارسی) با اسناد و شواهد تاریخی ارائه شده بود.

اینک ملتفت شدم که جناب استاد مسعود فارانی موضوع سنخیت زبان دری را درمقالهٔ اخیرخود بعنوان "سنخیت وجه تسمیهٔ "پارسی" با زبان دری؟" با سوالیه مطرح ساخته، یعنی عنوان خودش بنیادی بودن اصطلاح (پارسی/فارسی) رامورد سوال قرارداده است – آنگاه بامسرت مستشعر شدم که این مقاله با ارائهٔ شواهد غیر قابل انکار، جعل تاریخی در مورد کلمات (پارت) و (پارس) را بطور مستند بکرسی نشانده است. مقاله مدعی است که "ضمیمه کردن کلمهٔ پارسی یا فارسی درکنار زبان دری (به اصطلاح زبان) یک غلط مشهوراست ." استاد فارانی نمونه هایی از زبان سن نو باوگی حافظ و سعدی را مثال آورده که نشان میدهد آنها در آن سن با زبان دری بلد نبوده اند، زیرا در شیراز زبانی غیر از دری/فارسی رایج بوده و این واقعیت را حکیم ناصرخسرو قبادیانی بلخی نیز در"سفرنامه"(اثری از قرن پنجم هجری) تائید کرده است. استاد فارانی درین مقاله ثابت میسازد که ""نام فارس در کنار زبان، یعنی (زبان فارسی)، عمداً جعل شده و منحیث غلط مشهور در ردیف زبان جا گرفته است..."" این مقاله مدعی است که جعل تاریخی در مورد کلمهٔ "پارت" و "پارس" ثابت میسازد که کلمهٔ (فارسی) ماخوذ از (پارتی) است، پس بجای (پارسی/دری) میتوان (دری/ پارتی) گفت. استاد فارانی از قلم و اثر یک دانشمند شهیر ایرانی نقل قول کرده که ""...درضمن مطالب جغرافیایی بندهش آمده که ازهرات به شرق افغانستان امروزی (پارس) است، یعنی ازهرات تا بامیان تا کوهای پامیر در شرق ، یعنی منطقهٔ افغانستان امروزی که بلخ هم جزء آنست، (پارت) حساب میشود وبلخ پایتخت کاوس بود..." در اقتباس فوق از قول دانشمند ایرانی که من شمهٔ آنرا گزارش دادم، مدعیات شاهنامهٔ فردوسی راجع به جغرافیای منطقه نیز غلط خوانده شده است.

خلاصه اینکه استاد فارانی اصالت، قدامت و بنیادی بودن زبان دری را با شواهد و اسناد قاطع ثابت ساخته و سفارش من به دانشمندان محترم افغان علاقمند به قدامت تاریخی زبان دری و تعلقیت آن به منطقهٔ خراسان و بلخ اینست که این مقاله وضمایم آنرا بدقت بخوانند و در آینده در نوشته های خود تنها زبان (دری) بنویسند و ملتفت باشند که (پارسی/فارسی) ماخوذ از کلمهٔ (پارتی) است.

نکتهٔ دیگر به ارتباط تقاضای دوست محترمم انجنیر قیس کبیر پیرامون معرفی (شیخ ابوعلی ابن سینای بلخی)، من میخواستم به این تقاضا جواب مثبت بدهم، اما نسبت علالت مزاج موفق نگردیدم، خوشحالم که استاد فارانی بهتر ازمن این موضوع را گزارش داده است - علاوتاً جناب آقای احمد فواد ارسلا در مقالهٔ تحقیقی شان با استقبال از مقالهٔ استاد فارانی، ازنشرکتاب "یک تحلیل انتقادی ازتاریخ ایران" تالیف جناب آقای عبدالاحد بهارگزارش دادند– این اثرمفید و جالب را با اغتنام فرصت میخوانم و برای معرفی آن به همه افغانها انشاالله نقدی بالای آن خواهم نوشت .

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارئ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ

ازآنجائیکه مبارزه به مقابل توسعهٔ نفوذ فرهنگی ایران توسط ملیگرایان افغان ادامه دارد، از ده روز به اینطرف یک اعلان تجارتی را که بشکل یک درامهٔ فکاهی از جانب تلویزیون طلوع پخش میشود بتوجه افغانها میرسانم- اکتور های این درامه همه مستخدمین طلوع و نوکران ایران اند – نطاقان فارسی طلوع بشمول مسعود ملک و طوفان و امثالهم که دشمن نام (دری) و فرهنگ دری میباشند، درین درامه اشتراک دارند – سهم عمده را مسعود ملک به حیث رقاصهٔ درام به عهده دارد- شلوار ها و همه البسه و پوشاک اکتورها از ایران وارد شده، صحبت اکتور ها نه تنها زبان فارسی، بلکه لهجهٔ خاص فارسی بازار قدیمی تهران است – اگر در برابر این خدمت فرهنگی به ایران یک ملیون دالرگرفته باشند، کم است – البته این یک ملیون دالر تنها برای تهیه و ترتیب این درام گرفته شده، تلویزیون طلوع از بابت نشر این اعلان ملیون دیگر درجیب می اندازد – امیدوارم هموطنان علاقمند بفرهنگ اصیل افغانی این نمونهٔ وطنفروشی افغانهای ایران مشرب طلوع را به دقت مشاهده نمایند.

با عرض احترام – سیدخلیل الله هاشمیان - 12 جون 2015

یادداشت : نسبت یک عارضه صحی روزهای 10 و11 جون را درشفاخانه بودم وازکارهای فرهنگی پسمان شده ام، معذرت مرابپذیرید. هاشمیان

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارئ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ